

Uitverkiezing: grenspaal of hinderpaal?

Over misplaatst gebruik van de uitverkiezingsleer

*‘Gij zult de **grenspaal** van uw naaste, die de voorvaderen gesteld hebben, niet verzetten in uw erfdeel, dat gij erven zult’ (Deut. 19:14)*

*‘Verhoogt de baan, bereidt de weg, neemt de **aanstoot** uit de weg van Mijn volk’ (Jes. 57:14).*

Wat een zorgzame liefde en voorzichtigheid spreken er uit deze beide verzen! De oude grenspalen mochten niet worden verwijderd, maar hindernissen en struikelblokken moesten juist worden weggehaald. In vroegere tijden moest het erfdeel van Gods volk één geheel blijven en niet verkleind of veranderd worden. Maar struikelblokken moesten met zorg worden verwijderd van hun levensweg. Wat spreekt daaruit een zorg en liefde van God voor Zijn volk! Iedereen moest genieten van het nauwkeurig aangegeven, ongewijzigde erfdeel dat God hem had toebedeeld, terwijl ze tegelijk voor struikelen bewaard moesten blijven.

Gezien allerlei reacties die we de afgelopen tijd hebben gekregen, lijkt het mij dringend nodig in de geest van deze beide teksten te handelen. Sommige vrienden hebben in hun brieven vrijmoedig geschreven over hun geestelijke toestand. Ze hebben ons over hun twijfels en angsten verteld, hun moeilijkheden en gevaren, hun innerlijke strijd en oefeningen. We zijn werkelijk dankbaar voor zo’n vertrouwen. En het is ons ernstige verlangen dat God ons mag gebruiken om onze lezers te helpen door de grenspalen aan te wijzen die God heeft vastgesteld, en daardoor tegelijk te laten zien dat andere palen alleen maar hinderpalen en struikelblokken zijn.

Wanneer we over deze gevallen nadenken, zien we dat de leer van de uitverkiezing door sommigen verplaatst wordt. Door de dienst van de geïnspireerde apostelen van onze Heer Jezus is de uitverkiezingsleer ons in Gods Woord gegeven als een markante grenspaal, en nooit als een aanstoot en valstrik.

Maar we weten allemaal dat misplaatste of misbruikte waarheid gevaarlijker is dan openlijke dwaling. Wanneer iemand zou beweren dat de leer van de uitverkiezing ten leven niet Bijbels is, dan zouden we zijn woorden radicaal en zonder twijfel verwerpen. Maar we zijn minder snel geneigd dat te doen als we iemand tegenkomen die toegeeft dat deze leer waar en belangrijk is, maar die hem uit het verband rukt. En juist dit laatste gebeurt voortdurend, waardoor de waarheid van God schade lijdt en oprechte zielen in duisternis blijven.

Wat is dan de juiste plaats van de uitverkiezingsleer? De ware, door God gegeven plaats van deze leer is deze: het is een leer die is geopenbaard **tot opbouw van hen die al geloven**. Maar helaas, de vijand neemt deze leer en maakt er een struikelblok van voor hen die nog geen geloofszekerheid hebben, maar die ernstig zoeken naar vrede. Luister maar wat één van mijn vrienden schreef: ‘Als ik maar kon weten dat ik uitverkoren ben, dan zou ik ontzettend gelukkig zijn; dan zou ik immers ook vol vertrouwen de zegeningen van Christus’ dood op mijzelf mogen toepassen...’.

Ongetwijfeld denken velen diep in hun hart op deze manier. En zo maken ze een misplaatst gebruik van de uitverkiezingsleer – dus van een leer die op zichzelf een zegen van God is. Zo wordt een

grenspaal door de vijand gemaakt tot een hinderpaal. Het is absoluut nodig dat iedereen die vrede zoekt, begrijpt dat God die alleen aanbiedt aan mensen die zichzelf zien als een verloren zondaar – niet aan mensen die zich mogen beschouwen als één van de uitverkorenen. Alleen zo, als verloren zondaren, mogen we tot God komen en door genade ontdekken dat Christus ook voor ons gestorven is.

Het juiste standpunt om de dood van Christus te begrijpen is niet de uitverkiezing, maar het besef van onze verdorvenheid. Dat is een onbeschrijflijke genade. Hoezo? *Omdat ik heel zeker weet dat ik een verloren zondaar ben.* Maar ik weet niet of ik wel uitverkoren ben. Dat ontdek ik immers pas **nadat** ik door de Heilige Geest het goede nieuws aanneem van redding door het bloed van het Lam. Redding, behoudenis – vrij als de stralen van de zon, vol als de oceaan, onwankelbaar als de troon van God; deze redding wordt mij aangeboden. En dat gebeurt niet omdat ik uitverkoren ben, maar omdat ik totaal verloren, schuldig en onwaardig ben. En wanneer ik die behoudenis aanneem, die God Zelf me aanbiedt, dan pas kan ik met zekerheid weten dat ik uitverkoren ben.

‘Want, door God geliefde broeders, wij weten dat gij uitverkoren zijt. Want ons evangelie kwam tot u niet in woorden alleen, maar ook in kracht en in de Heilige Geest en in volle zekerheid’ (1 Thess 1:4-5). Uitverkiezing is niet mijn garantie of vrijbrief om redding aan te nemen. Maar het feit dat ik Gods redding aanneem, is wél het overtuigende bewijs van mijn uitverkiezing. Hoe zou enige zondaar ooit kunnen weten behouden te zijn? Waar kan hij die redding vinden? Dat kan God alleen hem openbaren, anders zou het geen zaak van geloof zijn. Maar waar wordt het dan geopenbaard? Waar wordt de zekerheid dat je uitverkoren bent gemaakt tot een essentiële voorwaarde om de behoudenis te kunnen aannemen? Nergens in Gods Woord! Mijn enige aanspraak op behoudenis is dit: dat ik een arme, schuldige, verdorven zondaar ben die de hel heb verdiend. Als ik erop wacht eerst een ander recht te kunnen krijgen (door na te gaan of ik wel uitverkoren ben), dan verzet ik een waardevolle grenspaal die God heeft gesteld, en plaats hem op mijn eigen levensweg als een struikelblok. Dat is op zijn minst gezegd heel onverstandig.

Maar het is veel erger dan alleen maar onverstandig. Het is openlijke tegenstand tegen het Woord van God. Het is strijdig met de twee teksten die ik aan het begin heb aangehaald, maar ook met de hele geest en het volledige onderwijs van het heilige Boek. Luister maar naar de opdracht die de opgestane Heiland gaf aan Zijn eerste boodschappers: ‘Gaat heen in de hele wereld en predikt het evangelie aan alle schepselen’ (Mark. 16:15). Is er in deze opdracht ook maar één spoortje te vinden van de uitverkiezing? Is er ook maar één enkele Bijbeltekst die aan zondaren de opdracht geeft om eerst de vraag van hun uitverkiezing beantwoord te krijgen vóór ze het heerlijke evangelie van Gods vrije genade aanvaarden? Nee, nergens!

‘De hele wereld’ en ‘alle schepselen’ zijn uitdrukkingen die alle moeilijkheden aan de kant schuiven. Ze maken duidelijk dat de behoudenis vrij verkrijgbaar is – net zo vrij als zuurstof! En dat het aan alle mensen aangeboden wordt. Er staat niet: ‘Ga naar die bepaalde streek van de wereld en predik daar de behoudenis aan bepaalde mensen’. Nee, want dat zou helemaal strijdig zijn met de genade die overal wijd en zijd bekend gemaakt moest worden. De wet werd wel maar aan één bepaalde groep mensen gegeven (aan Israël), in één bepaalde streek. Maar nu het evangelie van Gods genade verkondigd moet worden, spreekt God op de **hele** wereld tot **alle** mensen.

Laten we ook luisteren naar wat de Heilige Geest zegt tot de apostel Paulus: 'Het Woord is betrouwbaar en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaars te behouden, van wie ik de voornaamste ben' (1 Tim. 1:15). Wordt hier ook maar een klein beetje op de vraag geduid of iemand er wel *recht* op heeft die genade aan te nemen? Helemaal niet. Als het waar is dat Jezus Christus in de wereld kwam om zondaren te behouden, en als het waar is dat ik een zondaar ben, dan mag ik voor mijzelf de heerlijke gevolgen van Zijn verlossingswerk aannemen. Als ik mezelf van die verlossing uitsluit, erken ik dus eigenlijk dat ik geen zondaar ben. En dat is hoogmoed. Als er ergens in de Bijbel zou staan dat Christus in de wereld kwam om uitverkorenen zalig te maken, dan zou ik nog kunnen proberen om te bewijzen dat ik uitverkoren ben. En zonder zo'n bewijs zou ik de behoudenis niet kunnen aannemen. Maar God zij dank! Dat staat nergens in Gods Woord, integendeel!

'Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te zoeken en te behouden' (Luk. 19:10). En is dat niet precies wat ik ben? Zeker weten! Juist daarom mag ik als verloren zondaar weten dat Christus voor mij stierf. Zonder te twifelen. En mag ik dan niet Zijn Woord geloven en zeggen: 'Hij heeft *mij* liefgehad en Zichzelf *voor mij* overgegeven'? Ja, dat mag ik! God verwacht zelfs van me dat ik me onvoorwaardelijk aan Hem overgeef en Hem geloof op Zijn Woord, alsof ik de enige zondaar op de hele aardbol was voor wie Christus eenmaal stierf.

Wat is het een geruststelling als we vrede zoeken en ons gaan realiseren dat de behoudenis ons wordt aangeboden *in de verdorven toestand waarin we zijn*. God heeft geen enkel struikelblok, geen enkele andere voorwaarde op onze levensweg gelegd, dan alleen het feit dat we erkennen een zondaar te zijn. En het is het werk van de duivel om wél hinderpalen en moeilijkheden op te werpen.

De God van alle genade heeft niets ongedaan gelaten en niets verzwegen om ons vrede, rust, zekerheid en volkomen voldoening te geven. Hij heeft de toestand en het karakter van hen voor wie Christus gestorven is, zo duidelijk beschreven dat er geen enkele ruimte voor twijfel overblijft. Luister maar naar de volgende woorden: 'Want toen wij nog *krachteloos* waren, is Christus te rechter tijd voor *goddelozen* gestorven ... toen wij nog *zondaars* waren ... toen wij *vijanden* waren' (Rom. 5:6,8,10).

Kan het nog duidelijker gezegd worden dan in deze verzen? Wordt er ook maar één uitdrukking gebruikt die de vraag kan oproepen in het hart van een zondaar of hij wel het recht heeft zijn zonden te belijden en Christus in geloof aan te nemen? Niet één. Ben ik 'krachteloos' en 'goddeloos'? Voor zulke mensen stierf Christus! Ben ik een 'zondaar'? Aan zulke mensen bewijst God Zijn liefde! Ben ik een 'vijand'? Juist zulke mensen wil God met Zichzelf verzoenen door de dood van Zijn Zoon!

Zo wordt alles duidelijk als een zonnestraal. En het struikelblok dat deze misplaatste theologische uitleg van de uitverkiezing op onze levensweg neerlegt, wordt door Gods Woord helemaal verwijderd. Het is alleen als zondaar en niet als uitverkorene, dat ik kan profiteren van Christus' dood. Als verlorene krijg ik redding aangeboden - een redding die aan iedereen vrij en voortdurend wordt aangeboden. Alles wat ik moet doen om te kunnen weten dat het bloed van Jezus Christus voor mij vergoten werd, is aanvaarden dat ik een schuldige zondaar ben. Het zou me totaal niets

helpen als mensen me zouden vertellen dat ik uitverkoren ben, want **God biedt het evangelie niet aan uitverkorenen aan, maar aan mensen die zichzelf erkennen als zondaren!**

Maar misschien vraagt iemand zich af: wilt u dan de leer van de uitverkiezing teniet doen? Beslist niet. We willen die leer alleen maar op zijn juiste plaats laten staan. We willen die leer erkennen als een grenspaal, maar niet als een hinderpaal en struikelblok. We geloven in de uitverkiezing ten leven, maar we zijn er ook van overtuigd dat een evangelist niet de uitverkiezing moet prediken. De apostel Paulus *predikte* ook nooit de uitverkiezing. Hij *onderwees* de uitverkiezing *aan gelovigen*, maar Hij predikte niets en niemand dan Christus alleen! Dat maakt het grote verschil.

Ik ben ervan overtuigd dat niemand een goede evangelist kan zijn die besmet is met deze misplaatste uitverkiezingsleer. We hebben in de loop van de tijd kunnen zien dat er twee groepen mensen zijn die ernstige schade hebben geleden door deze verdraaiing van de Bijbelse uitverkiezing. De eerste groep zijn zorgeloze zondaren, die door die leer nog onverschilliger worden (ze kunnen zichzelf tóch niet redden...). De tweede groep zijn bezorgde zielen die door die leer alleen maar bezorgder worden over hun eeuwige heil, zonder een antwoord en eeuwige behoudenis te vinden.

Dat zijn zeker bedroevende resultaten van deze dwaling. Die gevolgen alleen al zouden voldoende moeten zijn om ons als gelovigen aan te sporen allemaal die vrije en volkomen redding te verkondigen die in het evangelie van Christus te vinden is. Het besef van die gevolgen brengt ons ertoe geen enkel excuus te hebben om te zwijgen. De grote opdracht van de evangelist is het om in zijn prediking de volmaakte liefde van God uiteen te zetten, de volkomen werkzaamheid van het bloed van Christus, en het nauwkeurige verslag ervan door de Heilige Geest in de Bijbel. Als we evangeliseren moet onze geest onbelemmerd zijn, en het evangelie onbewolkt, helder en duidelijk worden gehoord. We moeten verkondigen dat er nú redding is voor iedereen die gelooft – zonder uitzondering; dat is een behoudenis die onwankelbaar vaststaat, omdat God Zelf hem heeft bewerkt. Het evangelie is de openbaring van Gods liefdevolle hart in de dood van Zijn Zoon, zoals Gods Geest ons dat in de Bijbel vertelt.

Als we daar meer rekening mee zouden houden, zouden we het evangelie met meer kracht verkondigen, zowel aan mensen die onverschillig zijn als aan hen die zich diep bezorgd afvragen of ze wel uitverkoren zijn. De eerste groep mensen zou dan geen uitvluchten en smoesjes meer hebben, en de tweede groep geen reden meer om bang te zijn. Wanneer mensen het evangelie afwijzen, omdat ze niet weten of ze volgens Gods eeuwige raadsbesluiten wel uitverkoren zijn, dan verwerpen ze dat wat door God geopenbaard is (het evangelie van behoudenis door geloof in Jezus Christus) op grond van wat niet bekend is (nl. of ze uitverkoren zijn). Wat kunnen mensen nu weten van Gods raadsbesluiten? Helemaal niets. Hoe kun je je beroepen op iets wat je niet weet, om Gods duidelijke en liefdevolle aanbod af te wijzen? Waarom zou je iets weigeren wat God je heeft gezegd, op grond van iets anders wat Hij je niet heeft meegedeeld?

Het is duidelijk dat mensen normaliter niet zo te werk gaan als ze iets willen geloven. Als iemand in het dagelijkse leven iets graag wil geloven, dan zal hij nooit zijn best doen een uitvlucht te vinden om het niet aan te nemen. Maar helaas! – de mensen willen God niet geloven. Daarom verwerpen ze Zijn heerlijke getuigenis van genade, hoewel het zo duidelijk en helder schijnt als de zon. Zulke mensen

beroepen zich dan op Gods onbekende raadsbesluiten om Zijn openlijk bekende genade-aanbod te weigeren. Wat een dwaasheid! Wat een blindheid! Wat een schuld laad je dan op je!

Maar ook tot de tweede groep mensen – de onzekere, bange twijfelaars – willen we graag iets zeggen. Het is niet goed dat je al die vragen stelt over je uitverkiezing. God spreekt tot verloren zondaren als u, jij en ik zijn, juist in die verdorven situatie waarin we ons bevinden. Hij spreekt ons aan als zondaren, en dat is precies wat we in onszelf zijn. *Wanneer we de plaats van een zondaar innemen, biedt God ons niets aan dan alleen behoudenis!* Dit is zo eenvoudig te begrijpen voor iedere eenvoudige ziel. Om vragen op te werpen over onze uitverkiezing is puur ongeloof. Ook dat is, op een andere manier dan bij de eerste groep: ik verwerp wat ik *kan* weten (omdat God het zo zegt in Zijn Woord) op basis van wat ik *niet kan* weten (omdat God niet tot mij als uitverkorene, maar als zondaar spreekt).

God heeft Zichzelf geopenbaard in Jezus Christus. Alleen in Hem kunnen we God leren kennen en Hem vertrouwen. Bovendien heeft God Zelf volledig voorzien in de vraag van de verzoening, toen Christus voor al onze zonden en onze schuld aan het kruishout stierf. In plaats van dus mezelf bezig te houden met de vraag of ik wel uitverkoren ben, mag het mijn gelukkige voorrecht zijn in vrede te rusten in de volmaakte liefde van God, in het feit dat Christus voldoende is voor al mijn noden, en dat de Heilige Geest dat nadrukkelijk in het Woord heeft vastgelegd.

C.H. Mackintosh